

Čís. 13316.

Není důvodem k okamžitému propuštění hudebníka (pianisty), opozdil-li se dvakrát o několik málo minut při koncertech v kavárně.

(Rozh. ze dne 23. února 1934, Rv I 1785/32.)

Žalobce byl pianistou v kapele žalovaného. Opozdiv se dvakrát o několik minut při koncertech v kavárně, byl žalovaným propuštěn. Žalobě o zaplacení mzdy za výpovědní dobu bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatel uplatňuje dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s., který spadá v tom, že odvolací soud nepovažoval za důležitý důvod k okamžitému propuštění žalobce ze služby skutečnost, že žalobce jako člen kapely žalovaného se dvakrát opozdil, takže muselo být naň se započítím koncertu čekáno. Podle zjištění nižších soudů šlo o dva ojedinělé případy a žalobce opozdil se jen o několik málo minut.

Nejvyšší soud souhlasí s názorem odvolacího soudu, že tu není důležitý důvod k okamžitému propuštění (§ 1162 vř. obč. zák.). Vždyť jde o koncerty v kavárně, u nichž se na přesné započítí neklade přílišná váha, dále šlo jen o dvojí opoždění několikaminutové, jímž kapela nebyla ve svých výkonech zdržena.

Čís. 13317.

Ustanovení § 469 obč. zák., podle něhož ke zrušení hypoteky zaplacení o sobě nestačí a hypotekární statek zůstává zavazen, pokud dluh z veřejných knih nebude vymazán, platí jen v poměru k osobám, jež, spoléhající na správnost zápisu, nabyly na hypotece práva. Nejde-li o takovou změnu v osobě oprávněného, neplatí toto ustanovení, nýbrž platí skutečný stav věci.

Nepodal-li vydražitel, jenž byl při rozvrhovém roku přítomen, odpor ani rekurs proti rozvrhovému usnesení, pokud v něm bylo uvedeno, že přejímá určitou hypotéku na srážku z nejvyššího podání, není v tom hmotněprávní uznání nároku hypotekárního věřitele a vydražitel může i pak hmotněprávní námitky proti převzaté hypotece uplatnit sporem nebo námitkou proti žalobě hypotekárního věřitele.

(Rozh. ze dne 23. února 1934, Rv I 1998/32.)

Žalovaný vydražil v exekuční dražbě vedené proti Václavu P-ovi nemovitost, na níž vázla pro žalující spořitelnu pohledávka 3.472 Kč 24 h, již žalovaný převzal na srážku z nejvyššího podání. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalující pojišťovna na žalovaném, by bylo uznáno právem, že zástavní právo pro pohledávku žalobkyně 3.472 Kč

24 h jest proti žalovanému po právu, že žalovaný jest povinen to uznati a zaplatiti žalobkyni 3.742 Kč 24 h do 14 dnů pod exekuci na zavazenou nemovitost. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Výtku nesprávného právního posouzení věci lze shrnouti ve 4 body, zda totiž v napadeném rozsudku bylo posouzeno správně, jaký účinek má nabytí právní moci rozvrhového usnesení v tom smyslu, že vydražitel převzal na srážku z nejvyššího podání pohledávku vlastně již zaplacenou, takže prý jest obohacen, dále zda žalovaný může v souzeném sporu uplatňovati námitkou, že pohledávka zažalovaná a zástavním právem zajištěná, byla již zaplacená, jaký význam má dále pravoplatné rozhodnutí rekursního soudu E 627/29, a posléze, jaký význam jest přisouditi okolnosti, že proti rozvrhovému usnesení nebyl podán žalovanou stranou odpor. Tu bude třeba vyřídití otázky podružné, by otázka hlavní, dosah ustanovení § 469 obč. zák., spíše vynikla. Nebyl-li podán odpor proti příkázání pohledávky knihovní zástavním právem zajištěné, má to ten význam, že se k ní hledí jen potud, pokud jest patrna z pozemkových knih a bude příkázána nebo uznána za existentní v případě převzetí na srážku z nejvyššího podání, jak tomu bylo v souzeném případě, nebyla-li k rozvrhu zvlášť přihlášena. Z věci již vyplývá, že nepodání odporu mluví jen pro formální správnost jsoucnosti zaknihované pohledávky a že nemá co činiti s její materiální správností, zejména s otázkou, že nebo zda pohledávka ona byla již zaplacená. V důsledku toho muselo býti také vyhověno formálně stížnosti žalobkyně, když zástavní právo omylem bylo vymazáno. Nebyl-li podán odpor proti rozvrhovému usnesení z jakýchkoliv důvodů, zejména proto, že o zaplacení pohledávky strana žalovaná nevěděla, nebo nebyl-li podán dovolací rekurs proti usnesení stížnosti vyhovujícím, nelze mluvit o materiálním uznání jsoucnosti zaknihované pohledávky. Má proto rekurs a jeho vyřízení ze dne 19. března 1931, na které odvolatelka poukazuje a které vešlo v moc práva, význam jen formální, že se totiž za daných okolností vymaz zástavního práva stal neprávem. Tento názor zastává i žalobkyně, neboť jinak by nebylo třeba žaloby, kdyby postačilo ono rozhodnutí i pro řešení otázky práva materiálního, že totiž pohledávka zástavním právem zajištěná byla nebo nebyla zaplacená, a sama uvádí, že k projednávání žalobě jest nucena, poněvadž žalovaný jako vydražitel nechce uznati zástavní právo ani pohledávku a nechce nic platiti. Druhým takovým akcesoriem jest otázka obohacení žalovaného. Žalobkyně praví, že se žalovaný obohatil tím, že převzal podle rozvrhového usnesení její pohledávku na srážku z nejvyššího podání a, kdyby nebyl povinen ji zaplatiti, obdržel by vydraženou realitu laciněji, než se v řízení exekucním předpokládalo. Než ani tomu tak není, neboť na uvolněnou pohledávku měli by nárok věřitelé zadnější, kteří vyšli na prázdko, nebo jichž pohledávky nemohly býti zcela zapraveny a zadnějším věřitelem jest dle exekucních spisů právě sám žalovaný, jehož celková pohledávka 43.926 Kč 40 h zůstala nehrazenou 27.251.59 Kč. O obohacení žalovaného nelze proto mluvit. Má-li žalobkyně právo k žalobě, by bylo určeno, že zástavní právo v knihách pozemkových dosud existující jest po právu a s ním i pohledávka jím zajištěná, má zajisté i žalovaný právo uplatňovati proti žalobě námitku práva materiálního,

že pohledávka již zanikla, že na vlastnickou hypoteku jiná pohledávka převedena nebyla a že tedy není povinen zažalovaných 3.472 Kč 24 h platiti, i když podle rozvrhu nejvyššího podání k tomu by byl jinak povinen. Ve věci samé jde pak jen o výklad § 469 obč. zák., ježto žalobkyně tvrdí, že se dohodla s dlužníky manžely P-ovými, by směnečný dluh 4.000 Kč byl převeden do pořadí vlastnické hypoteky podle postupní listiny ze dne 22. března 1926 a v jejím rámci. Svědkem H-em bylo potvrzeno, že pohledávka 3.472 Kč 24 h, zajištěná zástavním právem podle této postupní listiny, byla již zaplacená. Ježto však dohoda ta nebyla knihovně provedena, nenastaly vůbec účinky § 469 obč. zák., neboť, byla-li pohledávka, zajištěná původně zástavním právem, zaplacená, zástavní právo pro ni zřízené nebylo sice vymazáno, nebylo však v pozemkové knize převedeno na pohledávku jinou, nelze z nejvyššího podání přikázati jinou pohledávku v pořadí onoho zástavního práva (srov. rozh. nejvyššího soudu ve sb. čís. 6550). K tomu by bylo třeba vložiti nebo zaznamenati převod zástavního práva váznoucího pro starší pohledávku na pohledávku novou a po stránce formelní bylo by k tomu třeba dále kvitance a zvláštní žádosti. To se nestalo. Není proto pouhá dohoda ústní v tomto směru rozhodnou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nižší soudy správně dovodily, že zástavní právo je akcesoriem (individuálně určené) pohledávky a že s ní zaniká; byla-li tedy v souzeném případě knihovní pohledávka, pro kterou bylo zástavní právo zřízeno, zaplacená, zanikly v poměru mezi smluvníky i pohledávka i zástavní právo, ano zástavní právo nebylo převedeno knihovně pro novou pohledávku ve smyslu § 469 obč. zák. Mluví-li se v tomto paragrafu o tom, že ke zrušení hypotéky zaplacení nestačí a že hypotekární statek zůstává zavazen, pokud se dluh z veřejných knih nevymaže, je to jen důsledek publicity veřejných knih a slouží ochraně oněch osob, jež, spoléhající na správnost zápisu nabyly na hypotéce nějakého práva, ať vlastnického (při postupu) nebo nadzástavního. V souzeném případě však o takovou změnu v osobě oprávněné nejde, takže tu — inter partes — platí skutečný stav věci. Bylo posouditi skutkový děj, jak se vyvinul za exekučního řízení, při rozvrhu nejvyššího podání a po něm. Žalovaný byl vydražitelem i knihovním věřitelem; byl při rozvrhovém roku zastoupen, nepodal odpor a ani rekurs proti rozvrhovému usnesení, v němž bylo uvedeno, že přejímá 3.472 Kč 24 h s přísl. na srážku z nejvyššího podání. Dovolatelka marně se snaží dovoditi, že jest v tom spatřovati hmotněprávní uznání nároku žalovaným, po případě vzdání se hmotněprávní obrany. Že nebyl podán odpor — ať již z jakýchkoli důvodů —, má jen v zápětí, že rozvrhové usnesení může býti provedeno, že nedojde k řešení námitek, jež by byly mohly býti uplatněny odporem a jež by jinak, pokud by nešlo o sporné skutečnosti, mohly býti řešeny s konečnou platností mezi účastníky. Jinak nemá tu ani rozvrhové usnesení hmotněprávní následky a účastníci mohou i potom hmotněprávní nároky i námitky uplatniti sporem,

což však nemůže brániti provedení rozvrhového usnesení. Nemá tedy účinku žalobkyní dovozovaného, že žalovaný nepodal odpor a že nepodal rekurs proti rozvrhovému usnesení, který ostatně nebyl přípustný, an odpor nebyl podán. Ani vyřízením rekursního soudu ze dne 19. března 1931 nebyla rozřešena otázka nároku žalobkyně po hmotně-právní stránce, nýbrž bylo v něm jen stanoveno, že za daných okolností, — protože právě šlo o sporné skutečnosti, — neměl býti zařízen výmaz zástavního práva. Žalovanému nemůže býti bráněno, aby se proti nároku žalobkyně nebránil námitkami, byl-li žalován, právě tak, jako by mu nemohlo býti zabráněno, aby k svému obhájení nastoupil žalobou. Je nerozhodné, sběhl-li se tu omyl na straně soudu, či v osobě žalobkyně, když tato omylem nepostupovala podle § 469 obč. zák., a nepostarala se o to, aby zástavní právo před výmazem a před rozvrhem bylo přeneseno na novou pohledávku. Jestliže tím zástavního práva pro novou pohledávku nenabyla, nemůže dovozovati, že byla poškozena a že se žalovaný obohatil na její úkor, jak správně dovodil odvolací soud; obohacena byla by žalobkyně, kdyby se jí z nejvyššího podání mělo dostat, na co podle stavu věci neměla nárok. Rovněž nerozhoduje, že pro žalovaného bylo na základě rozvrhového usnesení na vydraženou nemovitost vloženo vlastnické právo. Posoudily tedy nižší soudy věc v podstatě správně a to — v poměru k žalobkyni — také co do první části žalobní prosby týkající se existence zástavního práva, nehledíc ani k tomu, že se dovolací návrh této části rozsudkového výroku již nedotýká.

Čís. 13318.

Z ustanovení § 1330 obč. zák. nelze dovoditi zdržovací nárok.

Předpisem § 19 obč. zák. není stanovena všeobecná zásada o způsobu a rozsahu právní ochrany.

(Rozh. ze dne 23. února 1934, R II 31/34.)

Žalující firma domáhala se na žalovaném odpovědném redaktoru časopisu S., by byl uznán povinným zdržeti se rozšiřování zpráv, že z ciziny i ze všech částí republiky vracejí se velká tisícová množství zboží do Z. jako neprodejná, že vedoucí dílen převalují ztráty různým způsobem na dělnictvo, že krise žalující firmy strhuje s sebou celý kraj a že experti banky zjišťují situaci závodu žalující strany. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. Důvody: Rozhodující otázkou jest, zdali žalující straně, když uveřejněné zprávy jsou nepravdivé a žalovaný o tom věděl nebo věděti musil a když byly způsobitelné ohrožení úvěru, výděleku nebo budoucnosti žalující strany, přísluší proti žalovanému zdržovací žaloba, ač v § 1330 druhý odstavec obč. zák., o které ustanovení žalobkyně žalobu opírá, výslovně o nároku na zdržení se dalšího rozšiřování zpráv se nemluví. První soud k této otázce dal zá-